השוחט פרק שני חולין

כט.

מסורת הש"ס

א) לעיל מח., ב) [פסחים עט., ג) [פסחים סו: מז.], ד) [לקמן לב.], ה) [לקמן ל:], ו) יומא לב:, ז) [סם לח:], ח) [לקמן מכ.], ט) [סם מד.], י) [סם מה:], כ) גם"ל: הו, ל) [וקלא טז], מ) [שיך לקף מח:], נ) [וע"ע תוס' פסחים סו: ד"ה ואין], ס) [ירושלמי סוף פ"ק דר"ה].

תורה אור השלם

1. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי תִהְיֶה טָמֵא לְנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחוֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיי׳:

כמדבר ט י

2. וְכִי תְזִבְרוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיי׳ לִרְצֹנְכֶם תִּזְבְּחֻהוּ: ויקרא יט ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולא ממלה על מחצה מרוב:

הגהות מהר"ב רגשבורג

א) רש"י ד"ה ולאמר רב כהנא גרסינן. כלומר הס"ד ולאמ"כ מה"ת הא דר"ל וכו' כנ"ל:

מוסף רש"י

רוב הנראה לעינים. כי זה יותר מזה (הפרדס עמ' קלג). מאחר ששנינו רובו של אחד כמחוהו. ממילא שמעינן רוב שנים כשנים, למה שניני נגלה רוב אחד בעוף כו' (יומא לב:). ומירק אחר שחיטתו. וגמר כהן אחר שחיטה. למי שאין קנלת הדם כשיהה אלא בכהן גדול ולריך למהר ולקבל (עם לא:). על ידו. כשבילי כמו (כ"מ לב.) קולן אדם על ידי עלמו, אי נמי על ידו לשון אחריו ומסוך לו, והרמה יש נספר עזלא (נחמיה ג) על ידו החזיק פלוגי את המומה (עם).

שיטה מקובצת

א) דכתיב איש איש כי יהיה טמא לנפש איש ידחה לשני: ב) מכדי אעוף קאי ובו: ג) שחיטה לעוף קדשים המולק: ד) ברוב שנים שלא היה יכול לגמור ולמרק את השחיטה כולה: ה) ומירק כהן אחר את השחיטה הס"ד:

עין משפט נר מצוה

כב א מי"ר פ"ח מהל' שחיטה הל"ח ועיין לחם משנה סחג עשין סג עוש"ע יו"ד סי' כא סעי' ח:

כג ב מיי' פ"ז מהל' קרבן פסח הל"ב:

כד ג מיי' שם הל"ח [וס"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה ט"ז]:

כה ד ה מיי' פ"ד מהל' מעשה קרבנות הלכה ח:

כו ו ז מיי' פ"ח מהל' פסולי מוקדשין הל"ד [ה]:

כז ח מיי' פ"ד מהל' עבודת יום"כ הל"א:

רבינו גרשום

ומשום הכי שהורין ולא אמרינן הבא מחצה כרוב אכל במקום אחר אמרינן מחצה כרוב. אמר רב פפא תרי רובי בחד מנא ליכא (ב) ושהורים החלקים אבל במקום אחר אמרינן מחצה על מחצה כרוב: אי אמרת מחצה על מחצה כרוב איטרפא ליה בהמה ששהה ברוב הסימן דאי אמרינן דאינו חשוב כרוב לא איטרפא באותה שהייה ששהה בחצי סימן דאמרינן שעדיין לא חשובה התחלת שחיטה אבל אי אמרינן מחצה כרוב התחלת שחיטה היא: מי סברת בבהמה וחצי גרגרת כרוב לא בעוף ממה נפשך כלומר שכולה חדא טענה הוא ובגיתתא אמרינן כלומר באיזה ענין שאתה אומר היא (ישן) כשרה כלומר אי מחצה על מחצה כרוב הא עבד ליה רובא וכשרה אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד לא כלום וכשרה דחשבינן כאן. אמר רבה שאני לענין טריפה הכא בחצי קנה פגום דבעינן רוב הנראה לעינים: ומה טרפה שבמשהו וכו' לענין שחיטה דאינה כשרה עד דאיכא רובה לא כ"ש דאינה כשרה אלא ברוב ולא אמרינן מחצה על מחצה אינו כרוב. דאיתמר הרי שהיו כו' ורב אמר מחצה על מחצה כרוב הללו עושין לעצמן (אפר' פסח ראשון) [בטומאה] והללו עושין לעצמן (כלומר שהורים) [בטהרה] ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב כלומר שטהורין עושין פסח ראשון וטמאין עושין את שני ועכשיו מאי טעמא דרב דכתיב איש נדחה כלומר טמא ואין צבור נדחים (חזו) ופירוש אחר [ישן] דרב אמר מחצה על מחצה כרוב וכו' כלומר וטמאין אין עושין לא את הראשון ולא את השני. ראשון לא דהוו להו טהורי רוב ורובו לא עבדי בטומאה אלא בטהרה שני לא עבדי דמחצה טמא חשוב כרוב ורובא לא מידחי לפסח שני: הא לא קשיא איידי דמתניתין סליק מבהמה דקתני רוב אחד ורוב שנים בבהמה כלומר דבהמה יש סמוך לשחיטתו כשרה ועכשיו ושחיטתו כשרה

כדי שחיטה אחרת וגמרה שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב איטרפא לה מי סברת בבהמה לא בעוף ממה נפשך אי מחצה על מחצה כרוב הא עביד ליה רובא אי מחצה על מחצה אינו כרוב לא עבד ולא כלום ת"ש [ט]הרי שהיה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו שחיטתו כשרה ואי אמרת מחצה על מחצה כרוב טרפה הויא אמר רבא [א]שאני לענין טרפה דבעינן רוב הנראה לעינים א"ל אביי ולא כל דכן הוא ומה טרפה דבמשהו מיטרפא היכא דבעינן רובא בעינן רוב הנראה לעינים שחיטה דעד דאיכא רובא לא מיתכשרא כ"ש דבעינן רוב הנראה לעינים אלא דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב וכי איתמר דרב ודרב כהנא לענין פסח אתמר [י]הרי שהיו ישראל מחצה טהורים ומחצה טמאים רב אמר [כ]מחצה על מחצה כרוב ורב כהנא אמר מחצה על מחצה אינו כרוב והתם מ"ט דרב דכתיב [י]איש איש כי יהיה טמא לנפש [כ]איש נדחה ואין ציבור נדחין: רוב אחד בעוף: תנינא חדא זימנא רובו של אחד כמוהו (הכשר פשה סימן) אמר רב הושעיא חדא בחולין [ל]והדא בקדשים וצריכא דאי אשמועינן חולין התם הוא דסגי ליה ברובא משום דלאו לדם הוא צריך אבל קדשים דלדם הוא צריך אימא לא תיסגי ליה ברובא עד דאיכא כוליה ואי אשמועינן קדשים משום דלדם הוא צריך אבל חולין דלדם לא צריך אימא בפלגא סגי ליה קמ"ל הי בחולין והי בקדשים אמר רב כהנא מיסתברא רישא בחולין וסיפא בקדשים ממאי מדקתני השוחט ואי סלקא דעתך רישא בקדשים המולק מיבעי ליה אלא מאי סיפא בקדשים שחיטתו כשרה מליקתו כשרה מיבעי ליה הא ל"ק איידי דסליק מבהמה תנא נמי שחיטתו כשרה אלא רישא מכדי על עוף קאי אי ס"ד בקדשים המולק מיבעי ליה רב שימי בר אשי אמר רישא בחולין מהכא דקתני אחד בעוף ואי ס"ד בקדשים הא איכא עולת העוף דבעי שני סימנים אלא מאי סיפא בקדשים רוב אחד בעוף הא איכא עולת העוף דבעי שני סימנין מאי רוב אחד רוב כל אחד ואחד ובדין הוא דליתני רוב שנים כיון דאיכא חטאת דסגי ליה בחד סימן מש"ה לא פסיקא ליה רב פפא אמר רישא בחולין מוהכא דקתני רבי יהודה אומר עד שישחוט את הורידין ופליגי רבנן עליה אי אמרת בשלמא בחולין שפיר אלא אי אמרת בקדשים [ה]אמאי פליגי רבנן עליה [ו]הוא עצמו לדם הוא צריך רב אשי אמר סיפא בקדשים מהכא דקתני [ז]השוחט שני ראשין כאחד שחיטתו כשרה השוחט דיעבד אין לכתחלה לא אי אמרת בשלמא [ח]בקדשים היינו דלכתחלה לא משום דתני רב יוסף תזבח [ט]שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד [י]תזבחהו שלא יהא אחד שוחט שני זבחים ואמר רב כהנא תזבחהו כתיב אלא אי אמרת בחולין אפילו לכתחלה נמי ואף רשב"ל סבר רישא בחולין וסיפא בקדשים [כ]דאמר רשב"ל מאחר ששנינו רובו של אחד כמוהו למה שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה לפי ששנינו [ל]הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטתו על ידו יכול לא מירק יהא פסול לכך שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה אמר מר יכול לא מירק יהא פסול אם

[מ]זיל הבא איבא רובא. ופ"ת מאי קשיא ליה דכי אמר נמי הכא הכי אגמריה לממנה למשה לא תשייר רובא כדלעיל הרי אין כאן רוב וטהורין וי"ל דתלוי הדבר בחשיבות דמשום דחשיב ליה מחצה כרוב שרי לעיל דיש כאן שיעור הכשר שחיטה וכאן נמי יש חשיבות מחצה דיש כרוב: **דכולי עלמא מחצה על מחצה אינו כרוב.** ופ"ת דנפ"ק דעירובין (דף עז: ושם) פסקינן כרב פפא דאמר פרוץ כעומד מותר והיה נראה לתלק בין שאר איסורין בדבר התלוי במיות אי לאו דמייתי עלה לעיל דתנור וגם תימה דבעירובין לא מייתי לה והכהו דמייתי התם לא מייתי הכא ושמא יש לחלק דהכא איסור וטומאה והתם לענין מחיות ולא דמי: **איש** נדחה ואין ציבור נדחין.

תימה דנפ"ק דסנהדרין (דף עז.) גבי והולאת את האיש ההוא וגו' דכשיגן איש ואשה אתה מוציא נשעריך ואי אתה מוציא כל השבט כולו לשעריך והכא לא ממעטי מאיש אלא רוב ישראל וי"ל דהתם מצינו שחילק הכתוב בין יחיד למרובים משום עיר בעלמא לענין עיר הנדחת לפיכך איטרפא ליה בהמה משום שבט ולומר דלא מיקרי איש מ"מ קונה איש ואשה כתיבי התם [מ]: **אבל** בחולין דלאו לדם הוא צריך אימא בפלגא סגי. והא דקתני תני אחד בעוף ואחד בעוף ואחד ומאי בבהמה שחיטתה פסולה היינו סיפא דאחרי בקדשים:

ומירק אחר שחיטתו על ידי.

מירק לשון גמר כדאמרינן במדרש [מ]מי שהתחיל במצוה אומרים לו מרוק:

מה

דמתניתין תני על בהמה ולא על עוף. אלא מכדי רישא דקאי אעוף דקתני השוחט אחד בעוף אי ס"ד בקדשים וכו': אלא מאי אחד רוב כל אחד ואחד ובדין הוא דעולת העוף בעי למיתנא רוב שנים כיון דאיכא כו' משום הכי לא פסיק ליה דתני רוב אחד ומאי רוב אחד דמי כל אחד ואחד: ופליגי רבנן דלא צריך לשחוט ורידין. אי אמרת בשלמא בחולין (דחללי) שפיר דפליגי וכו' אלא תדע כיון דפליגי ברישא דבחולין (מריר). וקרצו כלומר ששחטו ומאחר ששחט בא אחר ומירק על ידו כלומר (שטיהר) (שגמר) אותה כלומר שקרץ היה בתמיד של יה"כ ולא היה מופנה הכהן שקרץ לגמור השחיטה שהיה ממהר עצמו (להקטיר קטרת) [לקבל הדם]. יכול אם לא מירק אחר שיהא

ט) נראה לר"ל והלכך דפי' לתו דפ"ת לגמלס הוי מטהרינן החלקים.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com